

BEL-Ageing

Vergrijzing, pensioensystemen, fiscale houdbaarheid en groei

DUUR
1/12/2013 - 28/02/2018

BUDGET
798.246 €

PROJECT BESCHRIJVING

Alle geavanceerde economieën worden geconfronteerd met het vergrijzingsfenomeen, gekenmerkt door een lage vruchtbaarheidsgraad en een aanhoudende stijging van de levensverwachting, en de gevolgen ervan voor de publieke financiën en hun groeipotentieel. Voor sommige landen, waaronder België, wegen deze gevolgen zwaarder door dan voor andere. Volgens de projecties van het Rapport over de vergrijzing (2012) van de Europese Commissie, zullen de overheidsuitgaven voor pensioenen in België toenemen van 11% tot 16% van het BBP tussen 2010 en 2060, het vierde hoogste cijfer, na Luxemburg, Cyprus en Slovenië. Aangezien de overheidsschuld en de schuldratio ten opzichte van het BBP in België reeds hoog zijn, is er weinig speelruimte om deze stijging van de overheidsuitgaven op te vangen zonder de lange termijn houdbaarheid van de publieke financiën, de economische groei, en de welvaart van de bevolking in het gedrang te brengen. Daarom zal België, net als vele andere ontwikkelde landen, hervormingen van het pensioenstelsel moeten doorvoeren.

Alle hervormingen die in ontwikkelde landen werden doorgevoerd voorzien in een verschuiving van de kost van de vergrijzing van de actieve populatie naar de gepensioneerden: verhoging van de pensioenleeftijd, striktere voorwaarden voor vervroegde uittreding uit de arbeidsmarkt en sterkere prikkels om verder te werken na de officiële pensioenleeftijd. In België is er daarnaast ook nog ruimte voor hervormingen in het functioneren van de arbeidsmarkt, die een heilzaam effect zouden kunnen ressembleren op de houdbaarheid van het pensioenstelsel. Volgens de OESO (2011) behoort de werkzaamheidsgraad van oudere en laaggeschoolde bevolkingsgroepen op arbeidsleeftijd tot de laagste van alle OESO-lidstaten. Het bestrijden van deze structurele werkloosheid zou de verwachte stijging van de afhankelijkheidsgraad van oudere personen (de verhouding oudere personen/actieve populatie) substantieel kunnen vertragen.

De auteurs van het BEL-ageing onderzoeksproject gaan er van uit dat de hervormingen die de houdbaarheid van het pensioensysteem zouden kunnen verbeteren, gekend zijn. Het komt er op aan deze zodanig af te stemmen dat de productiviteitsgroei en de welvaart van ouderen er niet door in het gedrang worden gebracht, en geen toename in de ongelijkheid met zich meebrengen. Een evenwicht tussen efficiëntie, rechtvaardigheidsoverwegingen en politieke haalbaarheid dient dus gevonden te worden.

Het voornaamste objectief van het project is het ter beschikking stellen van instrumenten die een kwantitatieve evaluatie van de houdbaarheid van het Belgische pensioensysteem mogelijk maken en bestaande of hypothetische hervormingen in het pensioensysteem of van de arbeidsmarkt kunnen uittesten. Om dit objectief te bewerkstelligen, werd een samenwerkingsverband opgezet tussen micro- en macro-economische specialisten van het Centre for European Policy Studies in Brussel (Cinzia Alcidi, Daniel Gros en Mikkel Barslund), de Katholieke Universiteit Leuven (André Decoster), de Universiteit van Gent (Freddy Heylen) en van de Universiteit van Liège (Lionel Artige, Sergio Perelman et Pierre Pestieau). Dit samenwerkingsverband beoogt de bestaande expertise in de ontwikkeling van microsimulatiemodellen en overlappende generatie-modellen te combineren. Dit moet leiden tot een toename en kwalitatieve verbetering van de capaciteit om de houdbaarheid van het Belgische pensioensysteem kwantitatief in kaart te brengen.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Lionel Artige

Université de Liège (ULg)

CREPP - HEC

lionel.artige@ulg.ac.be

Partners

André Decoster

Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)

CES

Andre.Decoster@kuleuven.be

Cinzia Alcidi

Centre for European Policy Studies (CEPS)

cinzia.alcidi@ceps.eu

Freddy Heylen

Universiteit Gent (UGent)

SHERPA

freddy.heylen@ugent.be